

ULUSLARARASI PARA FONU ve DÜNYA BANKASI SPONSORLUĞUNDA, DÜNYA ULUSLARI İÇİN SİHIRLİ BİR REÇETE: ÖZELLEŞTİRME !

1980'li yıllar, dünya kapitalist sisteminin öncü kuruluşları olan Uluslar arası Para Fonu (UPF) ve Dünya Bankası (DB)'nin geri kalmış ya da az gelişmiş ülkelere karşı yeni ve bir o kadar da acımasızca yöntemler geliştirdiği yıllardır. Serbest piyasa ekonomisi, yeni dünya düzeni ve küreselleşme gibi kavramlar bu yıllardan başlayarak sıkça duyulmaya başlandı. ABD'de Reagan, İngiltere'de Thatcher gibi liderler bu politikanın öncülüğüne soyundular ve kısa sürede başta az gelişmiş ve geri kalmış ülkeler olmak üzere pek çok ülke piyasa ekonomisi adı altında daha ağır bir sömürü etkisinde kaldı.

Dünya kapitalist sisteminin 1970'lerin başlarından bu yana çok yakından hissedilmeye başlanan yapısal krizinin çözümlü için UPF ve DB ikilisinin geliştirdiği sihirli (!) politikalarından biri de özelleştirme oldu. Devletin ekonomiden tümüyle elini çekmesi ve piyasayı özel sermaye kesimine bırakması aldatmacasına dayanan piyasa ekonomisi ile özelleştirme aynı zamanda ortaya çıktı. UPF ve DB ikilisi, geri kalmış ülkelere tüm sorunlarının kaynağının devletin sahip olduğu kuruluşlar ve mal varlıkları olduğu demagojisini yapmaya başladılar. Borçların, yüksek enflasyonun ve bozuk ekonomilerin nedeni olarak özelde Kamu İktisadi Kuruluşları (KİK), genelde devlete ait olan zenginlikler gösterildi. Buradan yola çıkılarak devlet mülkiyetinin özel sektöre devredilmesinin gerektiği propagandası yapıldı. Ekonomisi zorda olan ülkeler için kısa vadede bir kazanç gibi görünen özelleştirme yağması ve talanı hızla yayıldı.

Devletin elinde bulunan kuruluşların verimsizlik gibi aldatmacalarla özel sektöre satılışı, özelleştirmenin sadece bir boyutudur. Saldırı çok daha geniş kapsamlıdır. Bu saldırı ekonomik, sosyal, siyasal, kültürel ve bunların ötesinde ideolojiktir. Özelleştirme ile asıl hedeflenen ne pahasına olursa olsun karı artırmakla birlikte- çalışanlar ve onların örgütlenmeleridir. Özelleştirme bu anlamda ideolojiktir. Kapitalist sistem, özelleştirme ile bir taraftan oluşturmaya çalıştığı "yeni dünya düzeni" için toplumdan gelecek muhalefeti kırarken, diğer taraftan çok ucuza elde ettiği karları bu düzenin tesisi için kullanmaktadır.

"Devletin küçülmesi gerekliliği" gibi demagojilerle, devletin ekonomiden elini tümüyle çekmesi ve yerini sadece daha fazla kar amaçlı özel sektörün doldurması aynı zamanda çalışanların ekonomik alanda güçsüzleşmesi demektir. Kuruluşundan bu yana devletin elinde bulunan kuruluşlarda çalışan emekçiler savaşmaları ile birçok hak almışlardır. Mülkiyet devletin elinden çıkınca bu haklar da, başta "istihdam fazlalığı" denilerek, önce örgütlü çalışanlar olmak

üzere işten atılmalar başlamaktadır. Böylelikle, düşük ücretle çalışacak yeni çalışanlar işe alınmakta, ama örgütlenmelerine asla izin verilmemektedir.

Ülkemizdeki özelleştirme politika ve uygulamalarına da kısaca değinecek olursak; 1985 yılında Anavatan Partisi Hükümeti döneminde başlatılan özelleştirme, eğitimden sağlığa, yer altı zenginliklerinden limanlara, yüzbinlerce çalışanın geçimini sağladığı kamu kuruluşlarına kadar, yaşamın her alanında yayılarak devam etmektedir. Cumhuriyetin ilk yıllarından bu yana halkın vergi ve emekleriyle kurulmuş tesisler bir avuç asalağı ve çok uluslu şirketi daha da zengin etmek için adeta peşkeş çekiliyor, heba ediliyor. Yeni dünya düzeninin iğrenç yüzünü özelleştirme ihalelerinde ortaya çıkan yolsuzluklarda görmek olanaklı. Aslında yolsuzluk sözcüğü de yaşananları karşılamakta yetersiz kalıyor.

Türkiye'de özelleştirme ilk gündeme getirildiğinde sık sık söylenen, "KİT'lerin zarar ettiği, ekonominin sırtında yük olduğu ve devletin de bu yükü kaldıramadığı" tezi yazılı ve görsel basında öylesine iyi işlendi ki, olan bitenin farkına varamayan halkımız da bu söylem ile devamlı aldatıldı, kandırıldı. Ülkedeki ekonomik krizin bütün yükü KİT'lerin üzerine atıldı, bu kuruluşlar adeta günah keçisi olarak görüldü. Oysa ki, KİT'ler kar elde etmek amacıyla oluşturulmuş kuruluşlar değildi. Özelleştirmecilere göre; ülke ekonomisine, sanayisine ve istihdamına sağladığı onca katkıya karşın, bırakın zarar etmesini kar bile etse satılmalı ve elden çıkarılmalıydı. Özelleştirme savunucularına göre yapılan özelleştirmelerin bir amacının da kamuya ait olan tekeli kırmak ve böylelikle tümüyle piyasa koşullarının egemen olacağı serbest rekabet ortamında kalitenin yükseleceği, fiyatların ise düşeceği fikri, yapılan onca özelleştirmelerden sonra yeni oluşan özel sektör tekeli nedeniyle, bir aldatmacadan ileriye gidememiştir.

Uluslararası tekeller, UPF ve DB üzerinden, az gelişmiş ya da geri kalmış ülkeleri borç kısılcasına almışlardır. Ulusal parlamentolara bile istedikleri yasaların çıkarılması için belli bir süre verebilecek kadar ileriye gitmişlerdir. Bu kuruluşlar kendilerini adeta ulusal yasama ve yürütme erklerinin üzerinde görmektedir. UPF, Türkiye ile imzaladığı stand-by anlaşmaları ile belirli periyotlarda ülkemizde denetimler yapmakta, verdikleri "ev ödevleri"nin yapılması (!) durumunda ise istenilen krediyi vermektedir. Dikkat edilirse bu krediler yalnızca "özelleştirmeleri hızlandırma" ve "uyum yasaları"nın çıkartma koşuluyla kullanılmaktadır. Aşağıda

bazı örnekleri verilen uygulamaların değişik zamanlarda UPF tarafından Türkiye'ye dayatıldığı, üstelik hiç sıkılmadan açık-açık söylenmektedir:

- Kamu çalışanlarının ücretlerinin düşük tutulması,
- Kamuya personel alımlarının sınırlandırılması,
- Özelleştirmeler ile kamusal alanın tasfiyesinin hızlandırılması,
- Sözleşmeli personel uygulamasına geçilmesi,
- Ücretsiz, mesai fazlası çalışmanın özendirilmesi,
- Uyum yasalarının hızla çıkarılması,
- Uluslar Arası Tahkim Yasası v.b. gibi taahhüt edilen yasaların çıkarılması,
- Kamuda özerk, düzenleyici ve denetleyici üst kurulların oluşturulması, şeklinde sıralayabiliriz.

İletişim sektöründeki uluslar arası özelleştirmelerin ülkeden ülkeye değişmeyen benzer sonuçlarını inceleyecek olursak;

- Çalışanlar üzerindeki etkileri: İşsizlik ya da başka sektöre geçerek pasifleşme,
- Tüketici üzerindeki etkileri: Eskisinden Daha Pahalı Hizmet,
- Sektör üzerindeki etkileri: Özel Tekelleşme'ye neden olduğunu görebiliriz.

İletişim sektöründeki özelleştirme, diğer sektörlerle karşılaştırıldığında yapısal özelliklerinden dolayı, ülke nüfusunun hemen hemen tümü tarafından doğrudan hissedilmiştir. Özelleştirme savunucularının daha ucuz, daha geniş ve daha kaliteli hizmet savları, özelleştirmelerini gerçekleştiren ülkelerde sınınmış ve bu konuda önemli sonuçlar alınmıştır. Özelleştirilen iletişim şirketlerinin, yatırım, hizmet kalitesi v.b. unsurları, her özel şirketin sahip olduğu karın maksimizasyonu ilkesine göre belirlenmiştir. Bu nedenle özelleştirilen şirketlerde her adım, kar getirip getirmeyeceği hesabı sonrası atılmıştır. Bunun ilk sonucu da yapılan yatırımın geri dönüş süresi çok uzun ve yatırım maliyeti de çok yüksek olan kırsal bölgelerde özelleştirmeler sonrası yatırımlar durmuştur.

Özelleştirmeler iletişim endüstrisinin genel yapısını da büyük ölçüde değişime uğratmaktadır. Ortak girişimler ve stratejik ortaklıklar yaygınlaşmaktadır. İletişim pazarında oluşması beklenen rekabet, kullanıcıya verilecek hizmetler düzeyinde değil, devlete ait ulusal taşıyıcıların tekel hakları ile birlikte satın alınması düzeyinde büyük uluslararası ortaklıklar arasında yaşanmaktadır.

BİR İBRET BELGESİ: TÜRK TELEKOM ÖZELLEŞTİRMESİ... EMO ÜYELERİNE ve HALKIMIZA SESLENİYORUZ !

- BM İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'ne göre iletişim hakkı en temel insan hakkıdır. Ticari bir meta olarak düşünülemez, kamusal bir hizmet olarak sunulmalıdır. İletişim hizmetlerinin özelleştirilmesi, serbestleştirilmesi ya da benzeri uygulamalarla ticarileştirilmesi hiçbir şekilde kabul edilemez.
- Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'na göre; Türkiye Cumhuriyeti laik, demokratik ve sosyal bir hukuk devletidir. Türkiye Cumhuriyeti sosyal bir hukuk devleti olduğu için, yurttaşlarının parasız eğitim, sağlık ve kamu hizmetlerinden eşit olarak yararlandırılmasını sağlamakla yükümlüken, tüm bu görevlerinden arındırılarak, kamu kurumları mülkiyetleri ile birlikte özel sektöre devredilemez.
- UPF, DB ve çok uluslu şirketler tarafından dayatılan tüm özelleştirmelerde olduğu gibi, Türk Telekom'un özelleştirilmesinde de hiçbir kamu yararı bulunmadığı gibi, tam tersi büyük bir kamu zararı ve peşkeş operasyonu vardır. Uluslar arası sermayenin yaşadığı krize çare olması için yapılan bu özelleştirme bir an önce iptal edilmelidir.
- Türk Telekom'un tüm iletişim altyapısı, yapılan özelleştirme öncesi planlı bir şekilde çok büyük yatırımlar yapılarak, modernize edilmiş ve adeta devralan özel şirkete altın yumurtlayan tavuk hediye edilmiştir.
- İletişim altyapısı, ilk yatırım maliyeti çok yüksek olan doğal bir tekeldir. Doğal tekelerde bir bölgede birden fazla hizmet ağı kurmak pek de ekonomik değildir. Bu alanda rekabet ortamının oluşturulması teknik yönden olanaklı değildir. Bu özelleştirme ile sabit telefon şebekesinde yeni bir özel sektör tekeli oluşturulmuştur. Özelleştirme sonrası iletişim ücretlerinin düşmesi tam bir aldatmacadır.
- Türk Telekom stratejik önemde bir kuruluş olduğu için özelleştirilmesi her koşulda ülke güvenliği açısından son derece sakıncalıdır.
- Türk Telekom'un, %55 hissesinin 6.550.000.000 ABD Doları'na, adeta yangından mal kaçırmaya, iletişim altyapısı, tüm katma değerli hizmetleri ve yetişmiş personeliyle, yok pahasına, bir inat uğruna devredilmesi hiçbir şekilde kabul edilemez.
- Türk Telekom'u alan şirkete sabit telefon şebekesinin yanında, Türk Telekom'un GSM Operatörü Avea'daki %40 payı promosyon hediyesi olarak verilmiştir.
- EMO, Türk Telekom özelleştirmesinin iptal edilmesi için başlattığı hukuk savaşımına yılmadan devam edecektir.